De Heraut

voor de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Dit blad wordt geregeld des *Vrijdags* aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseeren aan de **REDACTIE**. Abonnementen en Advertentiën aan de **ADMINISTRATIE. Bureau: Warmoesstraat 98, te Amsterdam.**
Inzendingen, die later dan *Donderdag* 's namiddags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 19 Juli 1914. N°. 1904.

Abonnementsprijs: *franco* aan huis, per drie maanden *f* **1.20,** voor België per jaar *f* **5.30** bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar *f* **6** bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers *f* —**.10**. Abonnementen worden aangenomen door het Bureel te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.
Advertentiën: van **1** tot **6** regels *f* **1.20,** voor elken regel meer *f* —**.20**. Aanvragen en vermelding van liefdegaven *f* —**.12** per regel.

„Om te hooren naar het geroep".

> Wend U nochtans tot het gebed uws knechts, en tot zijne smeekinge, o HEERE mijn God, om te hooren naar het geroep, en naar het gebed, dat uw knecht heden voor uw aangezichte bidt. 1 Kon. 8 : 23.

Als ge er u een oogenblik in verplaatst, hoe van Gods zijde bezien, onze wereld zich moet voordoen, dan gevoelt ge wat sterk verschil hierbij moet uitkomen, ook al denkt ge alleen maar aan het gebed.

Neem nu niet eens een groote stad, maar enkel een wat groot dorp, als 't tegen de nacht gaat. Dan staat daar huis naast huis, dan ligt daar hofstee naast hofstee, in de schaduw van den naderenden nacht, en wat valt nu in die onderscheidene slaapkamers, eer men zich ter ruste begeeft, voor het heilig oor onzes Gods te beluisteren?

Hier is een huis, waar man, vrouw, dienstbode en kinderen te bed gaan, zonder dat er iemand is die nederknielt, en, eer hij ter ruste gaat, zijn ziel uitstort voor den Heere. Het is een huis waarin niet gebeden wordt. Een gezin zonder God.

Een eind verder is een andere hofstede, waarin gebeden wordt, ja, maar zonder dat de ziel in het bidden meespreekt. Ieder heeft er zijn gebed voor bij den eten, en zijn gebed voor slapen gaan, als kind geleerd, en zegt dit gebed nu elken middag en elken avond weer op. Te veel vorm. Bijna alles uitwendig. Eigenlijk bidden is het niet. En toch, veracht ook dit vormelijke niet. Is gaat toch zekere kracht van uit. Alleen, een roepen tot den Heere, dat zielsgemeenschap met den Heilige geven kan, is 't niet.

Dan is er weder een ander huis, waar er zijn die óf niet bidden, óf vormelijk bidden, maar waarin toch ook een enkele is, die in inniger bidden lust kreeg. Soms de vrouw. Ook wel de man. Het kan zijn, dat het één der dienstboden is, die zonder gevoelig bidden niet leven kan. Zelfs kan het gebeuren, dat het wezenlijke bidden in zulk een gezin 't eerst bij een der kinderen begint, dank zij een invloed van buiten. Kinderen bederven soms elkaar, maar omgang der kinderen onder elkaar deed toch ook niet zelden iets van de vreeze des Heeren opkomen. Het gemoed van een kind is zoo ontvankelijk. Vergeet nooit wat Jezus gezegd heeft: De kinderen zijn een erfdeel des Heeren.

In weer een ander huis kan 't wezen, dat men er gemeenlijk in 't echte bidden nog een vreemdeling was, maar dat er ernstige ziekte in uitbrak, dat een lief, teeder leven bedreigd wordt, of ook dat er een ongeluk in zaken te duchten staat, dat laster de toekomst dreigt af te snijden, of dat op wat manier ook de vrede en rust in angst en zorge omsloeg, en dan ziet God de Heere het van uit zijn zaligen hemel, hoe ook in zulk een huis de knieën gebogen worden, en het van buiten geleerd gebedje verstomt, om voor een angstig geroep en smeeken plaats te maken: o, God, help ons!

Maar toch is er in zulk een dorp of in zulk een stadsbuurt, bij het ingaan van den nacht, toch veelal ook nog wel een ander huis, waaruit als lieflijke geur, en als ademtocht des hoogeren levens, een roepen tot God den Heere opgaat, omdat heel het gezin het nooit anders verstaan heeft, of 't bidden en smeeken tot onzen God is levensbehoefte, natuurlijke levensuiting, zielsbehoefte. Geen avond die voorbijgaat, of ieder in zulk een huis heeft zijn knieën voor zijn God gebogen. De kinderen van 12 of meer jaar reeds het vormelijk, van buiten geleerde gebedje te boven gekomen en tot hun Vader in den hemel roepend, zooals ze iets vragen van moederlief. Eerbiedig, innig en vrijuit. Gemeenlijk komen in zulk een gezin, als 't goed is, ook niet anders dan geloovige dienstboden, die meebidden als heel 't gezin bidt, en, eer ze ter ruste gaan, nog eens persoonlijk op de knieën bidden. Een gezin dat geen dag, geen morgen, geen middag, en geen avond buiten het gebed kan.

Nu zal dit naar land en streek verschillen.

Er zullen dorpen en er zullen stadsbuurten zijn, waaruit God de Heere, als zijn zon ondergaat, geen enkel geroep naar zijn troon hoort opgaan. Zoo sterk, dat er voor God den Heere geen verschil is tusschen de kudden van 't vee in stal of op het land, en de kinderen der menschen, die boven den stal slapen. Maar gelukkig is dit in ons land toch zeldzaam. Zelfs op de heide kent de kenner toch altoos nog wel een enkel gezin waarin 't bidden regelbleef. En dan blijft ook dit enkele gezin voor God niet onopgemerkt. Dan licht, dan glanst er voor Gods oog in dat ééne gezin iets dat zijn oog er op richten doet. En al is zulk een heidebewoner dan ook niet dan een eenvoudig grondwerker, dan is hij daarom toch van zijn God niet vergeten, en Gods engelenwacht let op zulk een schamel gezin.

En zoo nu ligt elken avond ook heel ons land voor God den Heere uitgespreid. Als wij bij avond zulk een dorp of stad doorgaan, merken wij 't verschil niet. Maar God ziet, God bemerkt, God beluistert het onderscheid. Hier huis naast huis alles dof en doodsch, geen klank des gebeds die opgaat. Daar lange reeksen van huizen waar wel gebeden wordt, maar zonder gloed of innigheid. En tusschen dit alles door die enkele huizen, waar geen leven zonder 't gebed meer mogelijk is, en waaruit Gods heilig oor elken avond, als het uur der rust ingaat, 't stil gebed der zijnen tot zich hoort opklimmen.

En toch, toen Salomo bad van dit »hooren naar het geroep« en van dit zich wenden van God naar het smeeken van zijn knecht, doelde hij toch op nog iets diepers.

Al zijn ze niet velen, er zijn toch altoos enkelen geweest, en ze zijn er nog, die ook de drang kennen, om niet alleen voor hun persoonlijke zaken en de zaken van hun gezin naar God te roepen, maar die bovenal naar God roepen *om de zake Gods*.

Het *Onze Vader* leidt daar van zelf toe. o, Zoo kort dat »Onze Vader«. Niet dan zes korte smeekingen. Ook al bidt ge het langzaam, in nog geen drie minuten zijt ge aan 't Amen toe. En toch, in die zes beden, in die zes smeekingen, zijn er maar drie voor u en uw gezin, en de drie andere zijn voor de zake Gods. En zelfs gaan die drie voor de zake Gods voorop. Ja, meer nog. Aan 't slot zijt *gij* weer weg, en gaat 't weer alles over God den Heere, en over Hem alleen. Over zijn Koninkrijk, over zijn Macht, over zijn Majesteit. Voel het toch, wie in zijn bidden aan het Onze Vader toekomt, is reeds zoover. Er is zoo goed als niemand die 't volkomen bidden kan, en de meesten die 't bidden, bidden het op den klank af. Maar er zijn dan toch altoos enkele vromen, die 't niet na kunnen laten om voor de zake Gods te bidden. Die in de worstelingen om de zake Gods meeleven. Die er voor strijden, die er voor offeren, en die het daarom ook niet laten kunnen om er voor te bidden.

En ook dit bidden hoort God, beluistert onze Vader die in de hemelen is, en zulk bidden vooral wordt Hem dat heilige roepen, waar zijn oor zich naar toewendt. Eigen belang, persoonsbelang, gezinsbelang geen hoofdzaak. De martelaars zeggen 't u wel. Desnoods er alles aan geven. Zoo 't moet er voor sterven, zoo Gods zake maar triumfeeren mag. o, Hebt ge den geestelijken polsmeter wel eens aan uw eigen conscientie, aan uw eigen gebed, en uw eigen smeeking aangelegd, om te weten, of de vonk van dat martelaarsgeloof ook *uw* gebed reeds glanzen doet?

Maar God zij lof, er zijn er dan toch die zoo bidden, die zoo smeeken, die zoo roepen naar den Hooge. Voor God zijn die bidders de adel van ons geslacht, de geestelijke magnaten van onzen wereldstrijd. En dan gaat 't zoo van harte: »o, God, wend 'u naar het gebed uws knechts, om te hooren naar het roepen mijner smeeking«.

En als dan 't Amen volgt, dan komt er op dat Amen een echo van Boven. Een weerklank der verhooring van uw God.

Dr. A. K.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen: Van den heer W. Koops te Rotterdam *f* 1.

Vriendelijk verzoeken wij onzen scholen te willen gedenken.

Ds. J. H. HOUTZAGERS, *voorzitter*.

Officieele Berichten.

De kerkeraad bericht als roepende kerk, dat D.V. de classis Brielle op Woensdag 5 Aug. zal gehouden worden.

Punten voor het agendum worden vóór 20 Juli ingewacht.

A. Kollaard, *praeses*.
P. Prins, *scriba*.

Hellevoetsluis, 13 Juli 1914.

Verslag van de vergadering der Classis Schiedam, aldaar gehouden op Dinsdag 19 Mei jl.

I. De vergadering wordt op de gebruikelijke wijze geopend door den Praeses der roepende Kerk van Vlaardingen A, Ds. Sieders.

II. Uit de Credentiebrieven, nagezien door de Brs. Sluijter en Brouwer, blijkt dat al de Kerken der Classis wettig vertegenwoordigd zijn.

III. Het Moderamen neemt zitting.

Praeses is Ds. Hagenbeek; Assessor Ds. van Haeringen; Scriba Ds. Felderhoff en sub-Scriba Ds. Berends.

IV. De Notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

V. Ingekomen stukken.

a. Een kennisgeving van de Kerk te Gorinchem, dat de e. k. Particul. Synode aldaar 17 Juni zal worden gehouden;

b. Dankbetuiging van de Classis Brielle voor de bewezen diensten en verzoek om steun voor de maanden Sept.—Jan.

In de volgende vergadering der Classis zal hierover worden beslist.

VI. Rapporten:

1. Omtrent de gehouden visitatie in de eene helft der Kerken door Ds. Goris, omtrent de gehouden visitatie in de andere helft door Ds. Berends.

Deputaten ad hoc, na dankbetuiging gedéchargeerd;

2. Op advies der Deput. voor Art. 11 en 13 D. K. O. wordt besloten, den gevraagden financieelen steun ook dit jaar te verleenen aan de Kerken te Hoogvliet, Poortugaal en Overschie;

3. Omtrent de kas, Art. 11 en 13 D. K. O. wordt breedvoerig gerapporteerd door Ds. Goslinga. In verband hiermee komt een voorstel van de Kerk te Schiedam ter tafel, luidende: »De Prov. Synode drage aan hare Deput. voor Art. 11 en 13 op, wat de wijze van uitvoering dezer Artt. betreft, zich te houden aan het bepaalde door de Generale Synode te Utrecht, dat n. l. aan geen Classis van wege de Prov. hulpe worde verleend, tenzij de Classis zelve onmachtig is aan hare verplichtingen te voldoen."

Aangenomen.

Insgelijks aangenomen een voorstel van de Kerk te Pernis, luidende: De Kerk te Pernis, kennis genomen hebbende van de door Deput. voorgestelde begrooting voor de kas Artt. 11 en 13; gezien de verschillende bedragen door onderscheidene kerken van het »Particulier ressort" als subsidie genoten; van meening dat kerken die hare roeping in zake Emeriti's pensioenen enz. verstaan, onbillijk zwaar belast worden ten bate van kerken die h. i. te kort schieten, protesteert tegen de voorgestelde begrooting en stelt de Classis voor, gelijk protest in te dienen bij de e. k. Partic. Synode.

Terwijl ten slotte nog werd aangenomen een voorstel van de Kerk te Schiedam van dezen inhoud: »Een Emeriti-predikant, weduwe of wees, zijn en blijven voor minstens de helft ten laste der plaatselijke kerk zoolang en zoo dikwijls er in deze kerk een vacature is, door emeritaat of afsterven ontstaan.

Of er méér dan de helft door de plaatselijke Kerk betaald zal worden, zal in overleg met de Class. en Prov. Deput. worden beslist.

De drie genoemde voorstellen zullen naar de Prov. Synode worden doorgezonden.

4. Wordt gelezen het rapport van de commissie, in de vorige vergadering benoemd, met opdracht in eene der kerken tweeërlei onderzoek in te stellen: 1e. naar de wettigheid der gronden voor de Emeritaats-aanvrage door den Dienaar des Woords aldaar, en ten 2e. inzake gerezen moeilijkheden. Op advies dezer Commissie adviseert de Classis de betrokken kerk, haar Dienaar des Woords een jaar rust te geven.

Een ingekomen stuk van eenige mansleden uit de betrokken kerk wordt gerenvoyeerd, als behoorende bij den kerkeraad aldaar en niet bij de classis.

VII. Voorstellen:

a. Een voorstel van de kerk te Vlaardingen A en een gelijkluidend van die te Maassluis A, luidende: »De classis dringe er bij de Partic. Synode op aan, dat deze de Generale Synode opwekke tot het openen der gelegenheid aan de Theol. School te Kampen voor de candidaten in de Theologie om daar te kunnen doctoreeren.«

b. Een voorstel van de kerk te Schiedam van dezen inhoud: »De Generale Synode drage het Curatorium der Theol. School op, H. H. directeuren der Vrije Universiteit te berichten, dat 't gewenscht is dat het cand.-examen van de Theol. School te Kampen door de V. U. worde erkend, indien zij dit aan hen die het cand.-examen aan de Theol. School hebben afgelegd en wenschen te promoveeren, gelegenheid gegeven worde dat te doen, zonder dat zij opnieuw zich aan het cand.-examen aan de V. U. hebben te onderwerpen«.

Na ampele bespreking wordt ten slotte een voorstel-Jonkers aangenomen, luidende: »De Generale Synode dringe er bij Directeuren der V. U. op aan, het cand.-examen van de Theol. School te erkennen, in dien zin, dat aan hen die het cand.-examen in de Theologie aan de Theol. School met goed gevolg hebben afgelegd en wenschen te promoveeren, aan de V. U. gelegenheid worde gegeven zulks te doen, zonder dat zij zich opnieuw aan het cand.-examen aan de V. U. hebben te onderwerpen«.

c. Is ter tafel een voorstel van de Kerk te Maassluis A om te besluiten, dat een Generale regeling inzake het voldoen aan de verplichtingen voortvloeiende uit art. 11 en 13, worde uitgestippeld en ter behandeling doorgezonden naar de Generale Synode.

Genoemde Kerk, gehoord de besprekingen, neemt haar voorstel terug.

d. Volgt een voorstel van de Kerk te Hoek van Holland tot goedkeuring eener voorgenomen grensregeling tusschen die Kerk en de Kerk te 's Gravenzande, met verzoek dat de classis deze grensregeling ter goedkeuring doorzende naar de Particuliere Synode van Z.-Holland (Z.) en door deze ter Generale Synode.

Als grenzen dezer twee kerken zullen gelden de thans (door de toevoeging van Hoek van Holland aan R'dam) bij de Wet geregelde burgerl. grenzen.

Alzoo besloten, en voorts zal aan het verzoek der Kerk te Hoek van Holland worden voldaan.

VIII. Wordt gelezen het Rapport der commissie benoemd inzake een nieuwe Bijbelvertaling. Naar aanleiding daarvan stelt de Kerk te Hoek v. Holland voor, de Generale Synode te vragen of zij niet van oordeel is, dat thans de tijd gekomen is om te komen tot eene herziening van de Staten-overzetting des Bijbels, dan wel of tot een geheel nieuwe vertaling dient te worden overgegaan. Alzoo besloten.

IX. Tot afgevaardigden naar de e. k. Partic. Synode worden gekozen als primi de Dss. Goris en Jonkers en tot hun secundi de Dss. Sieders en Sluijter; als primi ouderl. de brs. Benard en v. d. Lee en als hun secundi de brs. Jac. Dijkshoorn en Verschoor.

X. Wegens pas gehouden kerkvisitatie wordt de rondvraag naar art. 41 D. K. O. ditmaal nagelaten.

XI. Eene kerk heeft een instructie op den lastbrief, luidende: »Is de classis van oordeel, dat belijdende leden der gemeente de kerkvisitatie mogen bijwonen, ook als zij geen bezwaren hebben in te brengen of geen vragen aan visitatores hebben te doen«. Deze instructie zal de volgende vergadering in behandeling komen.

XII. Deputaten voor den arbeid onder de Hollanders in Rhijn-Pruisen vragen krachtig om steun.

XIII. De regeling der vacature-beurten voor de volgende drie maanden wordt gelezen: Hoogvliet zal in Juni worden gediend door Ds. Sluijter, in Juli door Ds. Jonkers en in Aug. door Ds. Vonk en Poortugaal door Ds. Goris (7 Juni), Ds. v. Haeringen (21 Juni), Ds. Koster (4 Juli), Ds. Sieders (19 Juli), Ds. Hagenbeek (2 Aug.), Ds. Goslinga (16 Aug.), Ds. v. Anken (30 Aug.) en Ds. Berends (13 Sept.).

XIV. Mededeelingen gedaan van ingekomen collecten. Al de kerken hebben voor de Theol. school te Kampen gecollecteerd. In de Augclasse moet de collecte voor hulpbehoevende studenten gestort.

XV. Bij de algemeene rondvraag worden enkele vragen beantwoord.

XVI. Als saamroepende kerk wordt voor de Sept.-vergadering aangewezen de kerk te Vlaardingen B. Praeses zal D. V. zijn Ds. Jonkers. Datum 1 September.

XVII. De korte notulen worden gelezen en goedgekeurd.

XVIII. Sluiting op de gebruikelijke wijze.

Op last der classis:

J. J. Berends.

Buitenland.

Engeland. Het Modernisme.

In de Episcopaalsche kerk is een nieuwe strijd onthrand. Het sein daartoe werd gegeven door een manifest van den bisschop Gore en het antwoord dat Dr. Sanday daarop gaf. Beide stukken handelen over de vraag, wat men redelijkerwijze eischen kan dat dienaars der Staatskerk zullen gelooven om de kerk van Engeland te kunnen dienen. Dr. Sanday is van gevoelen, dat ook „modernen" in de Kerk moeten toegelaten worden. Deze quaestie is voor de Episcopaalsche kerk moeilijker dan die van het Ritualisme. Inmiddels is in Engeland hetzelfde verschijnsel op te merken als overal elders: waar het modernisme zijn triumfen viert, daar loopen de kerken van lieverlede leeg.

Ook in de „Society of Friends" of de Kwakers is dezelfde strijd op te merken. In zijn „Swarthmore Lecture" handelt de heer E. Grubb er over en hij werpt daarbij de vraag op, hoe men „de historische en den inwendigen Christus", den man van Nazareth en de eeuwige Zoon, waarin de geloovige ziel zich verblijdt, met elkander in overeenstemming kan brengen. Gelijk velen maakt hij een onderscheid tusschen de historische feiten en den Goddelijken Persoon. Wij kunnen dit niet aanvaarden, omdat wij uit de Heilige Schrift geleerd hebben, dat de historische feiten omtrent den Christus ons geopenbaard zijn in de Heilige Schrift: „Opdat wij gelooven zouden dat Jezus is de Christus, de Zone Gods, en opdat wij geloovende het leven zouden hebben in Zijn Naam" (Joh. 20 : 31). Of daarom de heer Edward Grubb in staat zal zijn het modernisme in zijn gemeenschap met vrucht te bestrijden, betwijfelen we, al neemt hij aan, dat door de verwarrdheid van het menschelijk denken, de mensch alleen God kan zoeken, wanneer God zich in Zijn liefde, waardoor Hij altijd den mensch zoekt, aan hem openbaart.

Ook de Staatskerk in Schotland heeft met het modernisme te kampen. Op de laatste algemeene Synode dier kerk sprak de predikant Thomas Nicol, in zijn afscheidswoord als moderator dier vergadering, over het verminderen van het aantal leden der kerk. Hij meende dat de voornaamste oorzaak van die vermindering lag in het feit, dat tegenwoordig het gezag der kerk in heilige en geestelijke dingen minder geëerbiedigd wordt. Met andere woorden: er is gebrek aan geloof in de Heilige Schrift, en daardoor ontbreekt de vaste overtuiging, welke de vreugde en de sterkte van onze vaders en grootvaders in Christus was. De moderator wees er op, dat de Roomsche kerk haar gezag, in spijt van modernisme en andere invloeden, altijd hoog wist te houden, en dat deze Kerk weinig te klagen heeft over het verminderen van haar ledental en het verzuimen harer godsdienstoefeningen. Het gezag dat de Roomsche kerk laat gelden, is in menig opzicht betwistbaar; welke groote dingen kunnen wij dan verwachten, zoo sprak Rev. Nicol, wanneer wij het gezag der Schrift laten gelden. De geschiedenis der kerk, voordat de moderne plaag van het ongeloof kwam, toont onbubbelzinnig, dat de groei van de kerk in die lijn ligt. En tot zulk een getrouwheid en zulk een moedig optreden wordt het volk van God in deze dagen van twijfel en drijven in verkeerde richting, geroepen.

Het blijkt uit vele andere verschijnselen, niet het minst in de Methodistische kerk, dat het modernisme op dit oogenblik *de* vijand is, waarmede de Kerk heeft te worstelen.

N.-Amerika. De generale synode der Presbyteriaansch kerk.

Op de jongste Synode der Presbyteriaansche Kerk voor N.-Amerika, die te Chicago gehouden werd, bleek, dat deze kerk bijna een half millioen leden telt die belijdenis des geloofs aflegden, welke leden gemiddeld iets meer dan *f* 12,50 per lid voor liefdadige doeleinden offeren, terwijl voor kerkelijke en andere doeleinden de kapitale som van 26 millioen dollars of 67 millioen guldens in het verloopen jaar is uitgegeven. Aan bijna 2000 gemeenten en zendingsposten werden toelagen gegeven. In hare elf Seminaries bereiden zich 740 jongelingen voor om tot den dienst van het Woord te worden opgeleid. Haar »College Board" gaf geldelijke bijdragen aan 56 hoogescholen, waar bijna 24.000 jongelingen en jongedochters studeeren. Er zijn plannen om zoo spoedig mogelijk een aparten leerstoel voor Bijbel-studie aan al die scholen te vestigen, en er worden sommen van *f* 25,000 tot *f* 250,000 voor die scholen gevraagd. Wij voor ons zouden liever zien, dat voor die gelden Christelijke Universiteiten werden onderhouden, doch wij bemerken hier dat het Methodisme zijn invloed op de Presbyteriaansche kerk heeft uitgeoefend.

Geen kerk, die meer uitgebreid zendingswerk doet dan de Presbyteriaansche van de nieuwe wereld. Zij heeft hare Missie in 15 landen, hoofdzakelijk echter in China, Engelsch-Indië, Japan, Korea, Siam, Syrie en de Philippijnsche eilanden. In het geheel heeft zij 465 zendingsposten met 1226 missionairs, die door 5766 inlandsche helpers worden bijgestaan. Door de zendelingen werden 133,713 menschen tot het Avondmaal toegelaten; op 1,787 scholen waren 64,887 leerlingen, en in 173 hospitalen werden 512,000 patienten geholpen. In twintig verschillende talen wordt Gods Woord en andere stichtelijke lectuur verspreid. Tengevolge van de uitbreiding van het werk en doordat men steeds meer nieuwe terreinen ging bearbeiden, staat de zendingskas voor een belangrijk tekort; in het geheel werd 2,171.260 dollar ingezameld, terwijl 2,389,108 dollar uitgegeven is, zoodat er een deficit van een half millioen gulden bestaat. Doch dit is voor eene kerk als de Presbyteriaansche geen bezwaar.

Niet minder verblijdend is het feit, dat tot moderator dezer vergadering een rechtzinnig man gekozen werd. Het bleek dat de mannen van de moderne richting, welke ook in de Presbyteriaansche kerk gevonden worden, geen kans hadden tot het moderatorschap der algemeene vergadering te worden gekozen, wijl zij verreweg de minderheid vormden.

— De algemeene Synode der Presbyteriaansche Kerk.

De Presbyteriaansche kerken der nieuwe wereld hielden dit jaar haar honderd zes en twintigste algemeene synode te Pittsburgh, in een kerkgebouw dat wel het schoonste van deze kerkengroep is en dat eenige weken voltooid zijnde, *f* 1,875,000 gekost heeft. Uit de verkiezing van Dr. Maitland Alexander tot voorzitter of moderator der Synode is gebleken, dat de conservatieven of orthodoxen in de Presbyteriaansche kerken sterk in de meerderheid zijn. Men vindt wel liberalen in deze kerkengroep, maar een voorstander der moderne richting had volstrekt geen kans, tot voorzitter dezer kerkelijke vergadering benoemd te worden.

Het is echter te betreuren, dat in de Presbyteriaansche Kerken, doordat de belijdenis verwaterd werd, het modernisme eenigermate recht van bestaan gekregen heeft.

Ongeveer 2000 afgevaardigden en bezoekers zijn aanwezig geweest om de zittingen der synode, die negen dagen duurden, bij te wonen. Wij zijn nog niet in staat een verslag van het verhandelde te geven. Wel kunnen wij mededeelen, dat ten Synode bleek welk een groote belangstelling er in de kerken is ten opzichte van de Uitwendige en de Inwendige Zending. Ook is aan den dag gekomen, dat de synode niet recht weet, welken weg men moest inslaan om mede te werken in de verschillende reformmovements, d. w.z., men weet niet welke houding men behoort aan te nemen ten opzichte van de oplossing der sociale quaestie. De orthodoxen schijnen nadruk te willen leggen op het ambt der geloovigen, terwijl de modernen verlangen dat de kerk als zoodanig zal optreden.

In elk geval verblijdt het ons, dat in deze kerkengroep het modernisme gebleken is eene minderheid te vormen.